

RADOŠĀS INDUSTRIJAS IZGLĪTĪBAS PILNVEIDES PROJEKTS

Vienotas Latvijas dizaina izglītības koncepta un dizaina izglītības un studiju programmu izstrāde

Bakalaura studiju programma

Darba grupa

Gita Straustiņa,
Ilze Kundziņa, Dace Blūma, Mārtiņš Mačs, Jānis Murovskis,
Mihaīls Kopeikins, Eija Salmi

Studiju programmas izstrādātājs

SIA "Dizaina informācijas centrs"
Reģ. Nr. 40003668833
Juridiskā adrese:
Ausekļa iela 11–101, Rīga LV-1010

2008

RADOŠĀS INDUSTRIJAS IZGLĪTĪBAS PILNVEIDES PROJEKTS

Vienotas Latvijas dizaina izglītības koncepta un dizaina izglītības un studiju programmu izstrāde

Jaunā **dizaina izglītības bakalaura programma** atšķiras no iepriekšējām ar specializētu pieeju dizaina izglītībai un tās specifisko problēmu risinājumiem, kā arī teorētisko studiju tuvināšanu reālajai dzīvei. Bakalaura līmenī tiek akcentēta praktiskā dizaina procesa apguve, ko nodrošina attiecīgi teorētisko un praktisko studiju, kā arī starpdisciplināri kursi, komunikācijas un uzņēmējdarbības prasmju apguve, saistība ar ražotājiem, izpratnes veidošana par dizaina sociālo atbildību sabiedrībā. Nozīmīga studiju sadaļa ir prakse, kura tiks attīstīta sadarbībā ar ražotājiem un darba devējiem. Programmas satura apguvei tiek ieteikta integrētā studiju metode, problēmorientēti uzdevumi, darbs grupās un patstāvīgais darbs, kā arī projektu izstrādāšana.

Gita Straustiņa,

bakalaura programmas izstrādes darba grupas vadītāja

APSTIPRINU
[izglītības iestādes direktors]
[paraksts un tā atšifrējums]
[apstiprinājuma vietas nosaukums, datums]
[zīmoga vieta]

Akadēmiskā bakalaura studiju programma

Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Vidējā izglītība
Akadēmiskās izglītības programmas īstenošanas ilgums	3 līdz 4 gadi
Izglītības dokuments, kas apliecina akadēmiskās izglītības programmas apguvi	Bakalaura grāds dizainā (BDes) vai bakalaura grāds mākslā (BA) programmā <i>Dizains</i>

SASKAŅOTS
LR Izglītības un zinātnes ministrija
[personas amats]
[personas paraksts un tā atšifrējums]
[datums]

2008

Akadēmiskās studiju programmas apraksts

Mērķis

Nodrošināt studējošos ar teorētisko zināšanu, pētniecības iemaņu un prasmju apguvi un specializēšanos noteiktā dizaina jomā.

Uzdevumi

Galvenais uzdevums ir :

- sniegt studējošajiem zinātnisku pamatu profesionālajai darbībai, kas apvieno māksliniecisko jaunradi, kultūras, sociālās jomas un ekonomikas teorētiskās zināšanas, kā arī praktiskā darba iemaņas sekmīgai darbībai dizaina jomā;
- zinātniskās analīzes spējas un prasmi patstāvīgi risināt problēmas;
- attīstīt zināšanu, prasmju un izpratnes kopumu, kas ir pamatā radošai un pētnieciskai darbībai izvēlētajā dizaina specializācijā;
- sagatavot augstākas pakāpes profesionālai darbībai dizainā un tā procesu vadībā vai turpmākām zinātniskās pētniecības studijām maģistra studiju programmā Latvijā un/vai ārvalstīs.

Programmas apguves kvalitātes novērtēšana

Studējošie, kuri ieguvuši studiju programmas noteikto kredītpunktu skaitu, kārto valsts pārbaudījumu – izstrādā un aizstāv bakalaura diplomdarbu.

Tālākās izglītības iespējas

Iespējams turpināt izglītību akadēmiskā maģistra vai profesionālā maģistra studiju programmā.

Bakalaura klātienes studiju programmas īstenošanas ilgums un apjoms

Akadēmiskās studiju programmas veids	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Programmas īstenošanas ilgums (gadi)	Programmas apjoms (kredītpunkti)	Izglītības dokuments, kas apliecina akadēmiskās studiju programmas apguvi
Bakalaura studiju programma	Vidējā izglītība	3 - 4	120 - 160	Humanitāro zinātņu grāds mākslā, apakšnozarē "Dizains"

Studiju kursu attiecība

Akadēmiskās programmas veids	Obligātā daļa (kredītpunkti)	Obligātā izvēles daļa (kredītpunkti)	Brīvās izvēles daļa (kredītpunkti)	Diplomdarbs (kredītpunkti)
Bakalaura studiju programma	Vismaz 50	Vismaz 20	Vismaz 40	Vismaz 10

Akadēmiskā bakalaura studiju kursu obligātā satura sadalījums (vērtējums kredītpunktos)

Nozares vispārējie principi un metodoloģija	Vismaz 25
Nozares vēstures un aktuālo problēmu kursi	Vismaz 10
Nozares raksturojums starpnozaru aspektā	Vismaz 15

Studiju kursi un kredītpunktu skaits bakalaura izglītības programmās

Studiju jomas un studiju priekšmeti	Bakalaura studiju programmas	
	4 gadi	
	Kredītpunktu skaits – 160	
Mākslas studijas	Kopā:	20
Humanitārās studijas	Kopā:	40
Dizaina studijas	Kopā:	84
Papildu studijas	Kopā:	6
Bakalaura grādam atbilstoša darba izstrāde	Kopā:	10
	Pavisam kopā:	160

Bakalaura līmeņa dizaina izglītības studiju kursi

Studiju programmas saturs un materiāli tehniskā bāze nodrošina, ka students apgūst teorētiskās un praktiskās mākslas, humanitārās un dizaina procesa zināšanas un iemaņas. u Pirmajā gadā studenti apgūst pamata zinības, bet turpmāk specializējas tādās jomās kā produktu dizains, mēbeļu un interjera dizains, tekstila dizains, keramikas un stikla dizains u.c. Studijās paredzēta gan projektu izstrāde, gan prakse, tās ir pietuvinātas reālai darba videi. Programmai ir starptautisks vēriens, ko nodrošina dažādu valstu kopējie sadarbības projekti, ārvalstu vieslektori, dažādu zemju studentu un akadēmiskā personāla apmaiņa. Līdzās mākslas, humanitārajām un dizaina procesa studijām studentiem tiek nodrošinātas iespējas apgūt mūsdienu tehnoloģijas, uzņēmējdarbības pamatus, pētniecības metodes un saskarsmes kultūru.

Programmas satura apguvei tiek ieteikta integrētā studiju metode, problēmorientēti (problēmbalstīti) uzdevumi, gan patstāvīgais, gan darbs grupās.

Dizaina studiju programmu veido:

- pamatzināšanas dizaina jomā un dizaina procesa pārzināšana;
- problēmas risināšanas prasme;
- projekta metode;
- starpdisciplināru prasmju attīstīšana, integrēti studiju kursi;
- individuāla apmācība;
- darbs komandā;
- prasme prezentēt gala produktu.

Dizaina izglītības bakalaura grāda programmas studiju plānā ietilpst specialitātei nepieciešamie studiju kursi, pamata studiju kursu programmas un studenta individuālais studiju plāns, ko papildina izvēles studiju kursi.

Lai nodrošinātu pastāvīgu dizaina studiju programmas aktualitāti, regulāri jāpārskata studiju kursu savstarpējā saskaņa, mūsdienīgums un atbilstība mērķim un uzdevumiem dizaina izglītībā.

Dizaina izglītības bakalaura grāda studiju kursi ietver:

1. Mākslas studijas

- 1.1. **Uzdevums:** palīdzēt atklāt, vingrināt, attīstīt un nostiprināt studējošo gleznieciskās, grafiskās, formveides un koloristiskās prasmes (novērošanu, salīdzināšanu, iztēli, atainošanu), kas ir nozīmīgas gan mākslas darbu radīšanas procesā, gan dizaina izstrādē.

- 1.2. **Saturs:** zīmēšana, gleznošana, veidošana, vides māksla, kas virzīta uz vizuālās un plastiskās mākslas valodas attīstīšanu un pilnveidošanu. Tās apguve sekmē figūras, objekta un telpas kā atsevišķu elementu izpratni, kā arī to apvienošanu kompozicionālā veselumā.
- 1.3. **Rezultāti:** dažādu vizuāli plastisko prasmju apguve un to pielietošana dizaina veidošanas procesā.
- 1.4. **Ieteicamās studiju un darba metodes:** praktiskās nodarbības, diskusijas, studentu patstāvīgais darbs (grupu un individuālie projekti, individuālie pētniecības projekti), projektu un darbu prezentāciju sagatavošana.
- 1.5. **Studiju kursi:** "Zīmēšana", "Gleznošana", "Veidošana", "Vides māksla" u.c.

2. Humanitārās studijas

- 2.1. **Uzdevums:** sniegt ieskatu dažādu laiku un reģionu vizuālās un lietišķās mākslas, arhitektūras un dizaina vēsturē, sociāli politiskajos procesos un tehnoloģiju attīstībā; apgūt un pielietot dizainam specifisko terminoloģiju kādā no piedāvātajām svešvalodām, kas sekmētu studiju kvalitātes uzlabošanu, informācijas avotu apgūšanu, zināšanu apkopošanu, saziņu, sadarbību, konkurētspēju un līdzdalību starptautiskos studiju semināros vai meistardarbnīcās; dzimtās valodas likumiem atbilstoša tās izmantošana argumentācijā, kā arī studiju darbu teorētisko un zinātnisko darbu izstrādē.
- 2.2. **Saturs:** vizuālās mākslas, arhitektūras, interjera un dizaina vēstures kopsakarības, mijiedarbība un atšķirības dažādu laikmetu un tautu kultūrās, sociāli politiskajā un industriju attīstības vēsturē. Zināšanas par vēstures un teorijas kopsakarībām, kas veido analītisku, objektīvu un kritisku attieksmi pret vizuālās mākslas, arhitektūras un dizaina nozarēm. Specifiskas terminoloģijas lietojuma prasmes apgūšana gan dzimtajā valodā, gan kādā no svešvalodām, sniedzot ieskatu teorētisko un zinātnisko darbu izstrādes metodoloģijā, lai atbilstoši kvalifikācijas darba prasībām sagatavotu bakalaura darbu un sasniegtu profesionālu līmeni gan mutiskā, gan rakstiskā domu izpausmē.
- 2.3. **Rezultāti:** vizuālās mākslas, dizaina teorijas un vēstures apguve un zināšanu pielietošana jaunu dizaina ideju radīšanā, kā arī savas personības, iecerētās idejas un izstrādātā produkta prezentācijā. Dizaina specifisko terminu prasmīga izmantošana gan dzimtajā, gan svešvalodās.

2.4. **Ieteicamās studiju un darba metodes:** lekcijas, semināri, darbsemināri. (Semināri un diskusijas ar svešvalodās runājošu vieslektoru piedalīšanos kā vēlamu rezultātu veicinošs faktors).

2.5. **Studiju kursi:** “Dizaina un mākslas vēsture”, “Dizaina teorija”, “Svešvaloda un komunikācijas prasmes” u.c.

3. Dizaina studijas

3.1. **Uzdevums:** izstrādājot konkrētu dizaina produktu, apgūt visu procesu no idejas līdz realizācijai; attīstīt radošo un analītisko domāšanu, eksperimentālo darbību, jaunradi, savas personības pilnveidošanu, patstāvīgu lēmumu pieņemšanu, prasmi strādāt komandā, komunikatīvās un organizatoriskās pamatiemaņas; izvēlēties un apgūt vienu vai vairākas dizaina apakšnozares (piem., industriālais dizains, mēbeļu dizains, unikālais dizains, lietišķā māksla, interjera arhitektūra, stratēģiskais dizains); apgūt nepieciešamās tehnoloģijas un materiālus; radīt izpratni par modelēšanu, maketēšanu, prototipu veidošanu.

3.2. **Saturs:** dizaina produkta izstrādes procesa studijas atklāj radošuma, tehnoloģiju un biznesa nozīmi idejas attīstībā. Studijās tiek apgūta prasme selektēt un apkopot informāciju, pielietot jauniegūtās zināšanas radošajā darbībā, lai konkretizētu un definētu uzdevumus katrā atsevišķā produkta tapšanas posmā. Praktiskās nodarbības pilnveido studējošo prasmes iemiesot dizaina produktu vairākos veidos. Tiek apgūtas zināšanas par dizaina izstrādes un ražošanas procesiem attiecīgajā dizaina apakšnozarē, izmantojamajiem materiāliem, tehnoloģijām un tam nepieciešamajiem teorētiskajiem aspektiem. Tiek izveidota izpratne inženiertehniskajā jomā; sniegts ieskats tehnoloģiskajās iespējās un materiālu pielietojumā eksperimentālai darbībai un dizaina ieceres realizēšanai, kā arī tehnoloģiju centros, piemēram, citās augstskolās, uzņēmumos u.c. Tiek iegūtas zināšanas par ergonomiskajiem principiem, materiālu dažādību un to pielietojamību, ražošanas tehnoloģijām, industriālās ražošanas metodēm. Tiek apgūts, kā noformulēt un pielietot nepieciešamo tehnisko informāciju.

3.3. **Rezultāti:** dažādu dizaina procesu pārzināšana un pielietošana dizaina ideju attīstībā. Iegūto zināšanu izmantošana profesionāla dizainera karjerā. Teorētisko aspektu, jaunrades, tehnoloģisko un ekonomisko procesu kopuma izpratne. Tehnoloģiskās sadaļas pārzināšana dizaina procesu attīstības posmos – projektēšanā, realizēšanā, vizualizēšanā.

3.4. **Ieteicamās studiju un darba metodes:** lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, darbsemināri, diskusijas, studentu patstāvīgais darbs (grupu projekti, individuāli projekti, individuālie pētniecības projekti), sagatavoto projektu prezentācija, ekskursijas.

3.5. **Studiju kursi:** dizaina jomas specializācijas kursi, dažādu materiālu apstrādes tehniku kursi, "Datorgrafika", "Praktisks darbs darbnīcās", "Integrēti uzņēmējdarbības pamati" u.c.

4. Papildu studijas

4.1. **Uzdevums:** izveidot individuālo studiju plānu, papildinot izglītību ar izvēles un starpdisciplināriem studiju kursiem; pielietot teorētiski apgūtās zināšanas praksē, apgūstot sērijveida ražošanas specifiku ražošanas uzņēmumos; iepazīties ar dizaineru un arhitektu profesionālo darbību un pienākumiem, praktizējoties dizaina un arhitektūras birojos; izmantot apmaiņas programmas studijām ārvalstīs.

4.2. **Rezultāti:** iegūta pieredze, darbojoties reālajā profesionālajā vidē. Realizēta starpdisciplināra un starptautiska izglītība.

4.3. **Studiju kursi:** izvēles studiju priekšmeti, praktiskā profesionālā sagatavošana (prakses), studijas citās specializācijās, studijas citās augstskolās (īpaši līgumi ar citām augstskolām Latvijā), studijas ārzemēs u.c.